

Anti-pestprotocol

Kernwaarden van de school

Iedereen is welkom op onze school ongeacht huidskleur, seksuele voorkeur, geslacht of levensovertuiging. Discriminatie en racisme zijn onacceptabel, zowel on- als offline.

We behandelen elkaar met respect, online en offline.

Het verspreiden van geluid- en beeldmateriaal is niet toegestaan, tenzij uitdrukkelijk toestemming is gegeven door degene die het betreft of betreffen.

We maken deel uit van dezelfde school. Gezamenlijk zijn we verantwoordelijk voor een veilige en positieve sfeer.

We dragen gezamenlijk zorg voor een schone leefomgeving en gaan zorgvuldig om met materiaal van de school en van elkaar.

VOORAF

Dit pestprotocol van het Praedinius Gymnasium bevat enerzijds richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, anderzijds staan er ook voorwaarden en activiteiten in die pesten kunnen voorkomen. We merken dat de signalering en/of melding van pestgedrag een belangrijke voorwaarde is om begeleiding en hulp te kunnen bieden aan gepesten en pesters.

Dit document is erop gericht om leerlingen, ouders en personeel op de hoogte te brengen van wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. De acties die we ondernemen zijn daarom niet statisch en zullen in samenhang met andere ontwikkelingen binnen de school plaatsvinden en zo nodig worden aangepast.

Dit pestprotocol is een onderdeel van het veiligheidsplan.

WAT IS PESTEN?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas/school waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten docenten en onderwijsondersteunend personeel niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen.

HOE WORDT ER GEPEST?

Met woorden	vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijna-men aanspreken, gemene briefjes / mailtjes, appjes
Lichamelijk	trekken aan kleding, duwen en sjorren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achternvolgen	opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten
Uitsluiting	doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes, uitsluiten bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing	dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen
Digi-pesten	het sturen van berichten en/of filmpjes via e-mail, app, sms, Facebook, Twitter, Instagram, snapchat, TicToc etc. om de ontvanger van deze berichten te pesten, het maken van 'fake'-berichten, -afbeeldingen of -websites.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet of ze praten anders enz. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het idee dat het probleem onoplosbaar is
- het idee dat je niet mag klikken

DE PESTER

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig; het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden. Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

DE MEELOPERS EN ANDERE LEERLINGEN

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

DE AANPAK VAN PESTEN

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. In dit document staat beschreven hoe wij als school hiermee omgaan, zowel preventief als reactief.

Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.

1. De school is actief in het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt gezien en ervaren.
2. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
3. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het anti-pestprotocol).
4. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor.

MENTOR & ONDERSTEUNER

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage 1 en 2. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor noteert afspraken in Magister.
2. De mentor bespreekt het incident met de onder- of bovenbouwondersteuner en de ouders.
3. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
4. De mentor houdt in de gaten hoe leerlingen zich voelen. Als iemand zich niet prettig voelt in de klas, kan de mentor verschillende activiteiten ontplooiën, eventueel in overleg met het ondersteuningsteam. Zo hebben we in school sociale vaardigheids- en rots & water - trainers die kunnen worden ingezet.
5. Bij conflicten tussen leerlingen kan de mentor een beroep doen op leerlingen die zijn opgeleid als peermediator en hen vragen om te bemiddelen.
6. Indien het probleem zich herhaalt, overlegt de mentor met de ondersteuner en het ondersteuningsteam over vervolgacties. De ondersteuner komt in actie bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.

DE ROL VAN HET ONDERSTEUNINGSTEAM

- a. ondersteunt waar nodig mentoren en ondersteuners tijdens de verschillende fasen in het proces.
- b. zorgt voor individuele begeleiding van de gepeste en de pester.
- c. ondersteunt waar nodig bij voorlichting, ouderavonden etc.

Wanneer ook het verplichte pestproject geen blijvende vruchten afwerpt, kunnen disciplinaire maatregelen worden opgelegd waaronder schorsen en verwijderen (zie reglement schorsing en verwijdering; *website – leerlingen – PTA's en protocollen*).

Bijlage 1 Leidraad voor een gesprek met een gepeste leerling

FEITEN

- Klopt het dat je gepest wordt? ((h)erkenning van het probleem)
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?